

Sygn. akt VI Ka 401/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w E. VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Natalia Burandt (spr.)
Sędziowie:	SSO Irena Linkiewicz SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak
Protokolant	st.sekr.sądowy Joanna Prabucka - Ochniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Mirosławy Mazurek

po rozpoznaniu dnia 19 listopada 2015r., w E.

sprawy:

Z. S. s. A. i A., ur. (...) w P.

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w E.

z dnia 08 września 2015 r., sygn. akt VIII K 49/15

uchyla zaskarżony wyrok łączny i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla(...) w W. do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 401//15

UZASADNIENIE

W dniu 27 stycznia 2015r. do Sądu Rejonowego w E. wpłynął wniosek Z. S. o wydanie wyroku łącznego obejmującego wszystkie skazania („z całej mojej karty karalności”) i wymierzeniu mu kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji.

W toku postępowania pierwszoinstancyjnego zainicjowanego powyższym wnioskiem Z. S., zgromadzono w aktach sprawy materiał wskazujący, że dotychczas był on skazany 17 – stoma wyrokami za przestępstwa. I tak, Z. S. został prawomocnie skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w O. z dnia 29 lutego 1996r. w sprawie o sygn. akt **III K 836/95** za przestępstwo z art. 203 § 2 d.k.k. i art. 36 § 1 d.k.k. na karę 1500,00 złotych grzywny,
2. Sądu Rejonowego w E.z dnia 10 lutego 1997r. w sprawie o sygn. akt **II K 1103/96** za przestępstwo z art. 208 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. popełnione w okresie od 26 kwietnia 1996r. do 14 maja 1996r. na karę 1 (jednego) roku

i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, na mocy art. 73 § 1 i 2 d.k.k., art. 74 § 2 d.k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 3 (trzech) lat próby, na mocy art. 75 § 2 pkt 4 i 6 d.k.k. zobowiązano skazanego do wykonania 20 (dwudziestu) godzin prac na cele społeczne w terminie 1 (jednego) roku od uprawomocnienia się wyroku oraz do powstrzymania się od nadużywania alkoholu, na mocy art. 76 § 3 d.k.k. oddano skazanego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego; postanowieniem Sądu Rejonowego w E. z dnia 01 sierpnia 2000r. w sprawie sygn. akt Ko 491/00 zarządzono wykonanie kary 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 10 lutego 1997r. w sprawie sygn. akt IIK 1103/96,

3. Sądu Rejonowego w E. z dnia 03 marca 1997r. w sprawie o sygn. akt **II K 299/97** za czyn z art. 203 § 2 d.k.k. popełniony w dniu 11 stycznia 1997r. na karę 5 (pięciu) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 (czterdziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

4. Sądu Rejonowego w E. z dnia 28 maja 1997r. w sprawie sygn. akt **II K 736/96** za przestępstwo z art. 208 d.k.k., art. 11 § 1 d.k.k. w zw. z art. 208 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. popełnione w okresie od 23 lutego 1996r. do 06 marca 1996r. na karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności, na mocy art. 73 § 1 i 2 d.k.k., art. 74 § 1 i 2 d.k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 4 (czterech) lat próby, na mocy art. 75 § 2 pkt 4 d.k.k. zobowiązano skazanego do przepracowania 20 (dwudziestu) godzin prac na cele społeczne w terminie 2 (dwóch) miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, na mocy art. 76 § 2 i 3 d.k.k. oddano skazanego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego; postanowieniem Sadu Rejonowego w E. z dnia 01 sierpnia 2000r. w sprawie sygn. akt Ko 490/00 zarządzono wykonanie kary 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego wyrokiem Sadu Rejonowego w E. z dnia 28 maja 1997r. w sprawie sygn. akt II K 736/96,

5. Sądu Rejonowego w E. z dnia 29 lipca 1998r. w sprawie sygn. akt **VIII K 16/98** za czyn z art. 166 d.k.k. popełniony w dniu 04 kwietnia 1998r. na karę 4 (czterech) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele publiczne w wymiarze 20 (dwadzieścia) godzin w stosunku miesięcznym;

6. Sądu Rejonowego w E. z dnia 05 lutego 2001 r. w sprawie sygn. akt **VIII K 587/00**:

- za czyn z art. 190 § 1 kk popełniony w dniu 07 września 2000r. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- za czyn z art. 193 k.k. popełniony w dniu 07 września 2000r. na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,

-za czyn z art. 288§ 1 k.k. popełniony w dniu 07 września 2000r. na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

-za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w październiku 2000r. na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

na mocy art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną w wymiarze 1

(jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,

7. Sądu Rejonowego dla W. P. z dnia 11 marca 2002r. w sprawie o sygn. akt **IX K 88/01** za czyn z art. 286 § I k.k. popełniony w okresie od 04 stycznia 2000r. do 22 stycznia 2000r. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności;

8. Sądu Rejonowego w E. z dnia 30 listopada 2001r. w sprawie sygn. akt **VIII K 32/01**:

- za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony 9/10 listopada 2000r. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

- za czyn z art. 288 § 1 k.k. popełniony 9/10 listopada 2000r. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczono skazanemu okres tymczasowego aresztowania od 10 listopada 2000r. do 24 listopada 2000r.,

9. Sądu Grodzkiego w E. z dnia 30 października 2007r. w sprawie sygn. akt **X K 850/07** za czyny popełnione w dniu 28 maja 2007 roku:

- z art. 178a § 1 k.k., za który orzeczono karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- dwa czyny z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. za które na podstawie art. 91 §1 k.k. orzeczono karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

a następnie na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczono skazanemu okres zatrzymania w sprawie od 28 maja 2007. do 30 maja 2007r.

10. Sądu Rejonowego w O. z dnia 06 grudnia 2007r. w sprawie o sygn. akt **VIII K 332/07** za popełniony.:

- w dniu 11 sierpnia 2007r. czyn z art. 178a § 1 k.k., za który orzeczono wobec Z. S. karę grzywny w wymiarze 90 (dziewięćdziesiąt) stawek po 20 (dwadzieścia) złotych każda stawka,

- w dniu 17 sierpnia 2007r. czyn z art. 178a § 1 k.k., za który orzeczono wobec Z. S. karę grzywny w wymiarze 100 (sto) stawek po 20 (dwadzieścia) złotych każda stawka,

a następnie na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwadzieścia) złotych,

11. Sądu Rejonowego w O. z dnia 10 marca 2008r. w sprawie o sygn. akt II K 81/08 za popełniony w dniu 08 grudnia 2007r. czyn z art. 244 k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

12. Sądu Rejonowego dla W. Śródmieścia w W. z dnia 19 października 2009r. w sprawie o sygn. akt **V K 249/09** za popełniony w dniu 19 listopada 2007r. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

13. Sądu Rejonowego dla W. M. w W. z dnia 17 maja 2013r. w sprawie o sygnaturze **III K 430/10** za popełniony w okresie od dnia 30 października 2007r. do dnia 19 listopada 2007r. czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k-k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono karę grzywny w wymiarze 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych po 10 (dziesięć) złotych każda stawka,

14. Sądu Rejonowego w E. z dnia 14 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt **VIII K 428/13** za czyn z art. 217 § 1 k.k. popełniony w dniu 16 grudnia 2012r. na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3 (trzech),

15. Sądu Rejonowego dla W. - M. w W. z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie **XIV K 395/13** za ciąg przestępstw z art. 226§1 kk popełnionych w okresie 24.07.2012 r. - 25.07.2012 r. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności po 40 godzin;

16. Sądu Rejonowego w E. z dnia 11 sierpnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt **VIII K 1076/13** za popełniony w dniu 04.10.2013 r. czyn z art. 280§1 kk w zw. z art.283 kk w zb. z art.278§5 kk w zb. z art.275§1 kk w zb. z art.276 kk w zb. z art. 157§2 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art.64§ 1 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

17. Sądu Rejonowego w E. z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie sygn. akt **II K 546/14** za ciąg przestępstw popełnionych w okresie 30.06.2013 r. - 04.10.2013 r. z art. 286§1 kk w zb. z (...)§ 1 kk w zw. z art. 11 §2 kk w zw. z art.64§ 1 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności za ciąg przestępstw popełnionych w okresie 03.03.2013 r. do 25.11.2013 r. z art. 286§1 kk w zw. z art.64§ 1 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności, orzeczono karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy w E. zaskarżonym wyrokiem łącznym z dnia 08 września 2015r. w sprawie o sygn. akt VIII K 49/15 rozstrzygnął w przedmiocie wymienionych skazań i:

I. na mocy art. 569§1 kpk w zw. z art. 85 kk w zw. z art. 86§1 kk połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami: Sądu Rejonowego w E. z dnia 11 sierpnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt **VIII K 1076/13**, Sądu Rejonowego w E. z dnia 20 lutego 2015 roku w sprawie sygn. akt **II K 546/14** i orzekł wobec skazanego Z. S. karę łączną w wymiarze 4 (czterech) lat pozbawienia wolności,

II. pozostałe rozstrzygnięcia w wyrokach objętych wyrokiem łącznym pozostawił do odrębnego wykonania,

III. na mocy art. 577 kpk w zw. z ait. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres odbywania kary pozbawienia wolności w sprawie VIII K 1076/13 w okresie od 25.04.2015 r. do 08.09.2015r,

IV. na mocy art. 574 kpk. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 kpk, art. 572 kpk umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie wyroków Sądu Rejonowego w O. z dnia 29 lutego 1996r. w sprawie o sygn. akt III K 836/95, Sądu Rejonowego w E. z dnia 10 lutego 1997r. w sprawie sygn. akt II K 1103/96, Sądu Rejonowego w E. z dnia 03 marca 1997r. w sprawie sygn. akt II K 299/97, Sądu Rejonowego w E. z dnia 28 maja 1997r. w sprawie sygn. akt II K 736/96, Sądu Rejonowego w E. z dnia 29 lipca 1998r. w sprawie sygn. akt VIII K 16/98, Sądu Rejonowego w E. z dnia 05 lutego 2001 r. w sprawie sygn. akt VIII K 587/00, Sądu Rejonowego dla W. P. z dnia 11 marca 2002r. w sprawie sygn. akt IX K 88/01, Sądu Rejonowego w E. z dnia 30 listopada 2001r. w sprawie sygn. akt VIII K 32/01, Sądu Grodzkiego w E. z dnia 30 października 2007r. w sprawie sygn. akt X K 850/07, Sądu Rejonowego w O. z dnia 06 grudnia 2007r. w sprawie sygn. akt VIII K 332/07, Sądu Rejonowego w (...) z dnia 10 marca 2008r. w sprawie sygn. akt II K 81/08, Sądu Rejonowego dla W. Śródmieścia w W. z dnia 19 października 2009r. w sprawie o sygn. akt V K 249/09, Sądu Rejonowego dla W. M. w W. z dnia 17 maja 2013r. w sprawie o sygnaturze III K 430/10, Sądu Rejonowego w E. z dnia 14 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt VIII K 428/13, Sądu Rejonowego dla W. - M. w W. z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie XIV K 395/13,

V. na mocy art. 624§1 kpk w zw. z art. 626§1 kpk zwolnił skazanego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku łącznego apelację wniósł skazany Z. S..

Jak wynika z treści tegoż środka odwoławczego, skazany zarzucił nie objęcie zaskarżonym wyrokiem łącznym ostatniego prawomocnego skazania, tj. wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W. z dnia 25 czerwca 2015r. o sygn. akt IV 535/14, a tym samym także obrazę art. 569 § 1 kpk polegającą na rozpoznaniu sprawy przez sąd niewłaściwy miejscowo.

W konkluzji apelacji, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji właściwemu miejscowo.

Sąd odwoławczy pozyskał, a następnie uzupełnił na rozprawie przewód sądowy poprzez przeprowadzenie dowodu z aktualnych danych o karalności (k. 162-166) i odpisu wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W. z dnia 25 czerwca 2015r. w sprawie o sygn. akt **IV K 535/14**, na mocy którego Z. S. został skazany za czyn 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 22 listopada 2007r., na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności (k. 169-170). Wyrok uprawomocnił się z dniem 01 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego Z. S. zasługiwała na uwzględnienie także w zakresie sformułowanego w petitum skargi wniosku kasacyjnego.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy aż do chwili orzekania w dniu 08 września 2015r. nie miał wiedzy, iż wobec Z. S. zapadło jeszcze jedno orzeczenie, tj. wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W. z dnia 25 czerwca

2015r. o sygn.. akt IV K 535/14, albowiem dysponował on opinią z AŚ w E. z lutego 2015r. oraz danymi o karalności z połowy czerwca 2015r., zaś sam skazany również nie udzielił sądowi tejsze informacji. Niemniej, powyższy wyrok skazujący uprawomocnił się z dniem 1 sierpnia 2015r, a zatem jeszcze przed wydaniem zaskarżonego wyroku łącznego i sąd zobligowany był go uwzględnić. Nie objęcie z urzędu przez sąd właściwy rzeczowo i miejscowo postępowaniem o wyrok łączny wszystkich dotychczasowych skazań Z. S., a tym samym zaniechanie rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności, która z konkurencyjnych ustaw, obowiązująca przed dniem 1 lipca 2015r. czy znowelizowana, będzie miała zastosowanie z uwzględnieniem przepisu intertemporalnego (art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw), a następnie rozważenia możliwości przyjęcia innej konfiguracji skazań dotyczących czynów pozostających w zbiegu uzasadniającym połączenie węzłem wyroku łącznego i w konsekwencji ustalenia innego zbiegu przestępstw, który by zawierał czyn osądzony w sprawie o sygn. akt IV K 819/15 (wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W.), bądź też wykluczenia takiej sytuacji - stanowi naruszenie przepisu postępowania – art. 569 § 1 kpk i art. 570 kpk, a w konsekwencji także obrazę prawa materialnego – art. 4 § 1 kk i art. 85 kk.

Do tego rodzaju postąpienia sąd zobligowany był z uwagi na powinność respektowania tak materialnych warunków orzekania kary łącznej określonych w art. 85 kk (zarówno w brzmieniu dotychczasowym, jak i nadanym ustawą nowelizującą), jak i również potrzebę zrealizowania przewidzianej w art. 570 kpk powinności działania z urzędu (wydanie wyroku łącznego zarówno przed, jak i po 1 lipca 2015r. następuje z urzędu lub na wniosek).

Okoliczność, iż ostatnie skazanie, o objęcie którego nowym wyrokiem łącznym wniósł Z. S. (aczkolwiek dopiero w wywiezionym środku odwoławczym), tj. wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W. z dnia 25 czerwca 2015r. o sygn. akt **IV K 535/14**, uprawomocniło się w dniu 1 sierpnia 2015r – powinna skłonić sąd rejonowy do podjęcia działań zgodnie z dyrektywą postępowania określoną w art. 570 kpk, następnie rozważenia, która z ustaw – w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015r., czy też po tej dacie, jest względniejsza i powinna stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia oraz ocenić czy zachodzą przesłanki ustalenia realnych zbiegów przestępstw realizujących materialne warunki orzekania kary łącznej. Powyższemu zadaniu jednak sąd I instancji nie sprostał, co jest konsekwencją nie uaktualnienia danych i nie zgromadzenia pełnego materiału dowodowego.

Ustosunkowując się w pierwszej kolejności do kwestii związanych z trybem inicjowania postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego i zakresu rozstrzygania, godzi się wskazać, iż postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego nie ma charakteru skargowego. Ten wyjątek od przewidzianej w art. 14 kpk zasady skargowości uzasadnia się faktem, że w postępowaniu tym nie jest realizowana funkcja ścigania (zob. Z. Gostyński, R.A. Stefański (w:) Z. Gostyński i in., Kodeks..., 2004, t. III, s. 834), zaś za wydawaniem wyroku łącznego z urzędu przemawiają względy humanitarne, gdyż z uwagi na zasady wymiaru kary łącznej z zasady stwarza to korzystniejszą sytuację prawną dla skazanego (por. T. Grzegorzczak, Kodeks..., 2008, s. 1199; SA w W. II AKz 499/05, Apel.-W-wa 2006, nr 1, poz. 2). W konsekwencji w razie spełnienia warunków określonych w prawie materialnym i procesowym sąd jest obowiązany do wszczęcia postępowania z urzędu i wydania wyroku łącznego (zob. SN IV KK 5/06, OSNKW-R 2006, poz. 767; por. też SN N 5/76, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 100, zachowujące aktualność także po zmianie ustawy z dniem 1 lipca 2015r.). Skoro zaś postępowanie o wyrok łączny może być wszczęte także z urzędu, to sąd nie jest związany treścią wniesionego przez skazanego wniosku o wydanie wyroku łącznego (nota bene, skazany Z. S. domagał się objęcia wyrokiem wszystkich skazań z jego „karty karalności”). W konsekwencji, nie dopatrując się możliwości połączenia w wyrok łączny wszystkich wyroków wskazanych przez wnioskodawcę, bądź też dostrzegając konieczność utworzenia jeszcze innych zbiegów, tak aby ,rozstrzygnięcia nie naruszały przepisu art. 85 kk, sąd powinien z urzędu wydać wyrok łączny, jeżeli istnieje taka możliwość lub konieczność w odniesieniu do skazań niepowołanych we wniosku (zob. SN II KK 84/06, OSNKW-R 2006, poz. 928; SN II KK 15/09, LEX nr 519675; SA w Krakowie II AKz 245/08, KZS 2008, z. 7-8, poz. 65; SA w Katowicach II AKa 52/07, LEX nr 330999; T. Grzegorzczak, Kodeks..., 2008, s. 1200). W pełni dopuszczalne jest więc również poszerzenie zakresu rozpoznania sprawy i objęcie wyrokiem łącznym, oprócz kar wskazanych we wniosku, również kar jednostkowych we wniosku niewskazanych. Należy wręcz uznać, że jeżeli sąd, rozpoznając sprawę o wydanie wyroku łącznego, dostrzeże, że realnym zbiegiem przestępstw objęte powinny być inne czyny, niż wskazane we wniosku, to materialnoprawny charakter zbiegu przestępstw nakazuje objęcie węzłem kary

łącznej wszystkich zbiegających się kar jednostkowych (por. SA w Krakowie II AKz w 1086/08, KZS 2009, z. 4, poz. 42; B. Łopalewski, glosa, Prok. i Pr. 2008, nr 9, s. 163-164).

Reasumując, w sytuacji gdy postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego zainicjował sam skazany, to w sposób w jaki we wniosku określił zakres wyroków jednostkowych, które – zgodnie z jego postulatem – powinny być objęte tym postępowaniem, nie może mieć przesadzającego znaczenia dla określenia zakresu przedmiotowego tego postępowania. W orzecznictwie (zachowującym aktualność) wskazuje się, że obowiązkiem sądu wynikającym zarówno z procesowej normy art. 570 kpk, jak i normy materialnoprawnej z art. 85 k.k. jest przeprowadzenie postępowania w zakresie wszystkich skazań danej osoby będącej przedmiotem tego postępowania, celem ustalenia, czy popełnione przez nią przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to kary za nie orzeczone podlegają łączeniu (SN II KK 312/10, LEX nr 785900). W sprawie o wydanie wyroku łącznego należy zatem brać pod uwagę wszystkie wyroki, jakimi dotychczas skazano osobę, w stosunku do której wniesiono wniosek i tym samym wyjaśnić wszystkie okoliczności pozwalające na dokładne ustalenie, czy zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego (SA w Ł. II AKz 393/09, OSAŁ 2011, nr 1, poz. 10). Realizując te procesowo – materialno – prawne powinności Sąd Rejonowy w E. powinien był przed wydaniem wyroku uaktualnić dane (postępowanie toczyło się 8 miesięcy) i dokonać takiej analizy w zakresie wszystkich skazań.

Sąd ten jednak poczynienia takiej kompleksowej analizy w ramach jednego orzeczenia nie podjął. Nie zaktualizował materiału i zdecydował się rozstrzygnąć tylko co do skazań ujawnionych według stanu istniejącego w połowie czerwca 2015r. Była to decyzja oczywiście nietrafna. Tak z punktu widzenia porządkującej funkcji tego postępowania, którą każdorazowo winno ono realizować, właśnie poprzez wydanie wyroku w najszerszym możliwie zakresie skazań, jak też w kontekście wykluczenia - w ten to sposób - innej możliwości połączenia kar wynikłej z doboru innego realnego zbiegu przestępstw (w skład którego wchodziłby czyn osądzony w sprawie o sygn. akt IV K 535/14 Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W.) oraz nie respektowania zasady ustalenia realnego zbiegu przestępstw, stanowiącego, zgodnie z treścią art. 85 k.k., przesłankę łączenia kar.

Sąd meriti połączył zaskarżonym wyrokiem łącznym z dnia 08 września 2015r. sygn. akt VIII K 49/15 (stosując ustawę w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015r., zgodnie z art. 19 ust.1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw), skazania tylko ze spraw o sygn. akt: VIII K 1076/13 i II K 546/14 i umorzył postępowanie w odniesieniu do pozostałych skazań (stan rzeczy osądzonej), nie dostrzegając przy tym - w wyniku nie uzupełniania materiału - (co najmniej) potencjalnych możliwości przyjęcia także innej, konfiguracji skazań dotyczących czynów pozostających w zbiegu uzasadniającym połączenie węzłem wyroku łącznego i tym samym również innego ustalenia zbiegu przestępstw, który by zawierał czyn osądzony w sprawie o sygn. akt IV K 535/14 Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W..

Analiza zgromadzonego w sprawie pełnego materiału dowodowego, uprawnia natomiast do stwierdzenia, przy przyjęciu iż podstawę prawną rozstrzygnięcia powinna stanowić ustawa w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015r. jako względniejsza – art. 4 § 1 kk, że aby nie dopuścić się obrazy prawa materialnego – art. 85 kk, kara pozbawienia wolności orzeczona ostatnim wyrokiem Sądu Rejonowego dla m.st. W. w W. z dnia 25 czerwca 2015r. sygn.. akt **IV K 535/14**, za przestępstwo popełnione w dniu 22 listopada 2007r., powinna być połączona z karami pozbawienia wolności orzeczonymi w sprawach Sądu Rejonowego w O. sygn.. akt **II K 81/08**, Sądu Rejonowego dla (...) w W. sygn. akt **V K 249/09** i Sądu Rejonowego dla W. M. w W. sygn.. akt **III K 430/10** (połączone już wcześniej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla W. M. w W. z dnia 20 sierpnia 2014r. sygn. III K 228/14). Czyn osadzony w sprawie o sygn.. akt IV K 535/14, podobnie jak czyny osadzone w sprawach o sygn.. akt II K 81/08, VK 249/09 i III K 430/10 zostały bowiem popełnione przez skazanego przed zapadnięciem pierwszego wyroku otwierającego tę grupę przestępstw tworzących realny zbieg, tj. przed dniem 10 marca 2008r. – wyrok Sądu Rejonowego w O. sygn. akt II K 81/08. W stanie prawnym obowiązującym do dnia 1 lipca 2015r. należało respektować zasadę wykluczającą możliwość różnego dowolnego dobierania (konfigurowania) wyroków jednostkowych, odmienne postąpienie prowadziło do obrazy prawa materialnego – art. 85 kk. Podstawą orzeczenia o karze łącznej, jak i wydania

wyroku łącznego jest ustalenie realnego zbiegu przestępstw. Kreuje go zaistnienie kilku przestępstw w ściśle określonej konfiguracji czasowej.

W tym miejscu należy ponownie podkreślić, że sąd wydając wyrok łączny po dniu 1 lipca 2015r. zobligowany jest od oceny, czy ma obowiązek połączyć orzeczone za przestępstwa kary i orzec karę łączną oraz rozważyć, która z ustaw – w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015r., czy też po tej dacie, powinna stanowić podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia. Oczywistym jest, że jeżeli wszystkie przestępstwa popełniono po 30 czerwca 2015r., a sprawca nie był wcześniej karany, to dla tej grupy przypadków nie powstaje zagadnienie intertemporalne, nie ma bowiem zastosowania art. 4 § 1 kk, ponieważ wszystkie przestępstwa zostały popełnione po wejściu w życie ustawy nowej. Z kolei, gdy wszystkie przestępstwa zostały popełnione przed 1 lipca 2015r. i jednocześnie przed tą datą orzeczono prawomocnie kary za te przestępstwa, to w przypadku tej grupy wyraźne uregulowanie ustawy nowelizującej (art. 19 ust 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw), wyłącza możliwość stosowania Kodeksu karnego w nowym brzmieniu. W sprawach, w których przed 1 lipca 2015r. nie doszło do wydania wyroku łącznego, wyrok taki powinien być wydany na podstawie dotychczasowych przepisów o karze łącznej. We wszystkich pozostałych przypadkach, tj. gdy choć jedna z kar, których łączenie jest rozważane, została prawomocnie orzeczona po 30 czerwca 2015r., zastosowanie mogą mieć przepisy o karze łącznej w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, jak również przepisy o karze łącznej w dotychczasowym brzmieniu, o ile będą względniejsze dla sprawcy. W takim przypadku sąd dokonuje wyboru reżimu prawnego na podstawie art. 4 § 1 kk, a więc ustalając, że doszło do zbiegu przestępstw, będzie musiał ocenić, którą ustawę zastosować w zakresie ewentualnego orzeczenia kary łącznej, kierując się kryterium ustawy względniejszej. Zgodnie z powszechnie przyjętą wykładnią art. 4 § 1 kk uznaje się zarówno w orzecznictwie jak i w literaturze, że „orzekaniem” w rozumieniu tego przepisu jest także orzekanie o karze łącznej, czy to wyrokiem skazującym, czy to wyrokiem łącznym. Przepis art. 4 § 1 kk w zakresie orzekania kary łącznej obejmuje wszelkie zmiany ustawodawcze, jakie nastąpiły pomiędzy czasem popełnienia przestępstwa a czasem wydania rozstrzygnięcia o karze łącznej (czy to w wyroku łącznym, czy to w wyroku skazującym). Oznacza to, że nawet gdyby do prawomocnego orzeczenia kar za przestępstwa popełnione przed 1 lipca 2015r. doszło już po tej dacie, to bez względu na to, na podstawie jakiej ustawy kary te orzeczono (kk w brzmieniu sprzed lub po 1 lipca 2015r.), możliwe będzie orzeczenie kary łącznej za te przestępstwa albo na podstawie ustawy nowej albo poprzednio obowiązującej. Należy przy tym podkreślić, iż nie ma w takim przypadku zastosowania zakaz tworzenia konglomeratu dwóch ustaw jako podstawy rozstrzygnięcia. Orzeczenie kary za konkretne przestępstwo jest bowiem innym rozstrzygnięciem niż orzeczenie kary łącznej, nawet jeżeli byłoby podejmowane w tym samym wyroku. Stosowanie kryterium „ustawy względniejszej” w rozumieniu art. 4 § 1 kk w odniesieniu do orzekania kary łącznej nie różni się niczym od innych przypadków, w których sąd musi dokonać tej oceny. Polega ono na porównaniu konsekwencji, jakie hipotetycznie zostałyby orzeczone na gruncie jednej i drugiej ustawy, przy stosowaniu wszystkich jej regulacji. Ustawą względniejszą jest ta ustawa, która przewiduje łagodniejsze konsekwencje w konkretnym przypadku (tak: W. W. „Nowelizacja prawa karnego 2015r. Komentarz”, str., 911 i nast.)

Ostatnia ze wskazanym sytuacji prawnych miała miejsce w poddanej kontroli odwoławczej sprawie (jedna z kar została prawomocnie orzeczona po 1 lipca 2015r), zatem sąd I instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy będzie zobligowany ocenić czy ma obowiązek połączyć orzeczone za przestępstwa kary i orzec karę łączną oraz rozważyć, która z ustaw – w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015r., czy też po tej dacie, powinna stanowić podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia.

Z uwagi na konieczność uwzględnienia dodatkowego materiału dowodowego oraz powinność ponownego rozważenia określenia zbiegów realnych i wymierzenia nowych kar łącznych w wyroku łącznym, zasadnym było na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu miejscowo i rzeczowo Sądowi Rejonowemu dla m.st. W. w W. (art. 569 § 1 kpk). Tylko bowiem w ten sposób możliwie będzie zapewnienie skazanemu należytej instancyjnej kontroli prawidłowości określenia zarówno zbiegów realnych, jak i wysokości kary łącznej, w którym to przedmiocie rozstrzygać winien sąd właściwy rzeczowo i miejscowo.

W toku ponownego rozpoznania, zajdzie konieczność objęcia postępowaniem o wydanie wyroku łącznego wszystkich dotychczasowych skazań i dokonania pogłębionej ich analizy, z uwzględnieniem uwag zaprezentowanych w

niniejszym uzasadnieniu. Dopiero po ponownym przeprowadzeniu postępowania, Sąd I instancji zobowiązany będzie, w przypadku spełnienia kryteriów materialnoprawnych, wydać wyrok łączny respektując przesłanki do jego wydania i wymierzyć nową karę łączną, zgodnie z wymogami określonymi w art. 85 kk.